

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Koroški Slovenci!

Pozor!

Slovenska prosvetna zveza

vas vabi na svoj

29. letni občni zbor,

ki se vrši v četrtek dne 18. marca 1937 v Celovcu
v Mohorjevi hiši

s sledečim sporedom:

Ob 10. uri dop.:

„Naš položaj“ (prof. dr. J. Tischler).

„Kulturne naloge manjšine“ (tajnik
Dkfm. V. Zwitter).

Poročila poslovanja.
Sprememba pravil.
Volitev novega odbora.
Slučajnosti.

Na občni zbor so poleg zastopnikov prosvetnih slov. organizacij vabljeni tudi vsi ostali prijatelji naše prosvete. Naj se odzovejo polnoštevilno iz vseh krajev naše slovenske Koroške! Osrednji prosvetni odbor.

Opomba. Iz tehničnih razlogov se ne vrši občni zbor, kakor smo javili v zadnji številki, v Kolpingheimu, marveč v pritlični dvorani Mohorjeve hiše, Viktringerring 26.

Sila mladega naroda.

Slovenci smo mlad narod. Pred dobrim stoletjem smo se šele zavedli svoje slovenske svojstvenosti in narodne skupnosti. To je bilo, ko so Bleiweis v Ljubljani, Jarnik na Koroškem, Miklošič na Dunaju in še drugi njihovi sovrstniki kot prvi glasniki narodne vigredi izgovorili ime slovenskega naroda, bivajočega ob Dravi, Savi in Soči. Kot bi bil se vzdramil orjak v stari Peci je nato sledilo skozi desetletja prebujenje duševnega življenja med ljudstvom slovenske govornice, narod je vstajal, vedno bolj se zavedal mladostne, neizčrpane sile svojega duha in z njim zajel globine in višine kulturnega življenja. Danes so Slovenci dospeli v svojo moško dobo, slovenska kultura v vseh področjih duševnega ustvarjanja diha samobitnost in samoniklost posebnega naroda in se po svoji kakovosti lahko smelo meri z drugimi večjimi in starejšimi narodi na tem božjem svetu. Kdor ocenjuje ljudstva po kakovosti njihovega značaja, prirodni duhovitosti in ustvarjajoči notranji sili, ne more več preko slovenskega naroda.

Med nami koroškimi Slovenci je po glasovanju, kakor da bi bil spet vstal iz groba sivolasi oče Andrej Einspieler in modro govoril svojim rojakom: Med nas je treba vernosti in spoštovanja matere govornice, pa nas ne bo premagal nihče! Zdi se, da so Andrej in voditelji koroških Slovencev za njim že prej slutili usode ljudstva Drave in Karavank, ko se mu naglašali, naj bi dalje ko drugod pri njem trajala doba vigrednega, mladostnega prebujenja. Pa saj jim je že tedaj bdel pred očmi ideal, da vzbudijo iz spanja zadnjega nezavedneža koroške slovenske zemlje. In tedaj že so se s svojimi nahajali v položaju, ki do danes ni izgubil svoje bridkosti in trpkosti in je zamenjal kvečjemu stare oblike z novimi. Zdi se, kot bi še naprej živel med nami svetniški Martin Slomšek in hodril svoje ljudstvo z besedo: vera bodi vam luč, materni jezik ključ do zveličavne narodne omike! Po osemdesetih letih pohajata njegova Blaže in Nežica na naši koroški zemlji spet v svojo, slovensko nedeljsko šolo. Doraščajoča mladina pa se uri v duhu Antona Janežiča. Ali torej nismo oni del slovenskega naroda, ki mora živeti svojo mladost naprej in vidi cilje kulturne svobode in organiziranega vsenarodnega življenja še daleč pred seboj?

Ob takih besedah majejo z glavami črnogledi naših vrst, češ, prebridko je danes trpljenje in pretežko breme narodne zavesti na koroški zemlji. Vidijo brate, ki še naprej v temni strasti zaničujejo sebe in svojo besedo, vidijo sosede Nemce, ki še vedno oklevajo, ali naj naklonijo svoje prijateljstvo narodni zavednosti ali nezavednosti med Slovenci, vidijo še druge, ki slepo cenijo še naprej vsako raznarodovanje slovenskih vrst kot junaštvo ter kot uslugo svojemu narodu in naši skupni državi. A pogledi teh naših črnogledov ne grede tja, koder se danes v podvojenem številu zbira slovensko ljudstvo v molitvi in nabožni pesmi, koder se zbira doraščajoča mladina naših društev in z brezprimerno ljubeznijo goji slovenskega duha v besedi in melodiji, koder se zbira najmanjši in najmlajši iz naših vrst in z neutешljivim hrepenenjem vsrkavajo v svoja mlada srca lepoto svoje in matere govornice. Kdor poslušne utripom slovenskega življenja na koroški zemlji tudi tako, mora vedeti, da ostaja med nami slovenska mladost, ostaja slovenska vigred. Ob tej vigredi se morajo izjaloviti vsi temni poizkusi raznarodovanja in škodovanja po ljudeh starikavih nazorov in nemoralnih naklepov.

Kancler o Avstrijcih.

Minuli teden je obiskal kancler Štajersko in bil od tamošnjega ljudstva povsod navdušeno sprejet. Imel je več govorov, med drugim se je izjavil o avstrijskem ljudstvu sledeče:

„Na eni strani je tabor onih, ki se navdušujejo nad vsem, kar škoduje avstrijskemu gospodarstvu, in hvalijo vse, kar je izven avstrijskih mej. Ta tabor ni močan, a zelo glasen. V drugem taboru so previdneži, ki pravijo: Avstrijci, da, da, vendar hočemo sedaj zaenkrat počakati, kako se bo stvar razvijala. Med obema taboroma stoji edino domovinska fronta. Ta mora ravno sedaj dokazati, da se izplača za državo riskirati. V teh časih rabi država več denarja ko v mirni dobi. Veselilo bi me, če bi mogel reči, da smo ta davek opustili, drugega znižali. Pred izbruhom svetovne vojne so bile približno iste skrbi: razdolžitev kmetov, davčna reforma, pravičnejša razdelitev davčnih bremen. — Največji zaklad države je njena vojska, ki naj zagotovi Avstriji svoboden, neodvisen in gospodarsko močan razvoj.“

Jugoslavija v družini narodov.

Povodom proračunske debate v beograjskem parlamentu je podal min. preds. dr. Stojadinovič pregled jugoslovanske zunanje politike, ki je vzbudil veliko zanimanje v in izven države. Med drugim je šef jugoslovanske vlade omenil:

Jugoslavija je predvsem za mir in za sedanje, drago plačane državne meje. Ta mir je v prvi vrsti odvisen od velikih držav, a tudi srednje in male države so lahko dragocene sodelavke za mir. Evropa je v krizi, vendar jo preživlja brez težjih posledic. Glede Abesinije se je Jugoslavija držala navodil Zveze narodov, boj v Španiji pa smatra za notranjo zadevo naroda in želi samo, da se v Španijo čimprej vrne red in mir. Prijateljstvo med Francijo in Jugoslavijo je ukoreninjeno globoko v srcih obeh narodov. Iskreno prijateljstvo veže Jugoslavijo z Britanijo. Med Nemčijo in Jugoslavijo ni nesoglasij ali nasprotij, medsebojni gospodarski stiki so zelo živahni. Razmerje do Italije postaja vedno bolj prijateljsko. V okvirju Male zveze in Balkanskega pakta bo Jugoslavija nadaljevala svojo mirovno politiko. Bolgarija je storila velik korak k zblizanju balkanskih narodov in njen pakt z Jugoslavijo je izraz bratskega prizadevanja obeh narodov. Z Avstrijo je ostalo raz-

Naroda ob Zili, Dravi, ob jezerih in pod Peco ne bodo ugonobili noben Heimatbund in nobena Südmarka, nobena nacionalna reakcionarnost in nobena šovinistična zloba! Za to jamči njegova mladost, za to njegova vera, za to njegova vedno bolj se prebujajoča slovenska narodna zvestoba!

Za to jamči še zgodovina, ta najveličastnejši in najsilnejši dokaz veljavnosti naravne in božje postave. Na zelenem otoku ob mogočni Angliji praznuje dobro in zvesto ljudstvo po stoletjih trpljenja svojo veliko noč, tam v nemški Šleziji se drami milijonski poljski narod, že davno od Nemcev razdedinjen od matere besede in pokopan, ob ogrskem Rabu vstaja stotisoč madžariziranih Nemcev v novo narodno življenje — in še bi lahko našteali drugih vzgledov in dokazov, kako kratkovidna je misel mogotcev in nasilnikov, da se zamore narod v desetletjih in stoletjih ubiti v njegovi zavesti in ga zbrisati z zemljevida. Vsako narodno nasilje se končno kvečjemu prevrže v korist zatiranemu narodu.

Proč z malodušjem torej, vi črnogledi! Naj zaživi še v vas zavest, da ste člani mladega in v njegovi neizčrpanosti silnega slovenskega naroda, ki ga vihar sicer lahko zamaje ko hrast v planini, a ga ne more streti nikdar ni nikoli! r.

merje korektno in neskaljeno, četudi Jugoslavija ne more odobravati enostranske odpovedi mirovne pogodbe in odklanja povratek Habsburžanov. Tudi odnosi do Madžarske se vidno zboljšujejo. Predsednik je svoj govor zaključil s stavkom, da je sedanji položaj kraljevine Jugoslavije ugoden in je Jugoslavija eden glavnih činiteljev miru in reda v vsej jugovzhodni Evropi, steber njenega obstoja pa je dobro opremljena in močna vojska. Tako Jugoslavija lahko mirno čaka nadaljnega razvoja mednarodnih dogodkov.

Posnemanja vredne odredbe v Italiji. Veliki fašistični svet je sprejel dalekosežne sklepe v prilog družinam. Družinski očetje bodo odslej uživali prednost pri delitvi služb, delavcem s številnimi družinami se bodo dale nagrade, mladim delavcem bodo dovoljena posojila, da si lahko ustanovijo svoje družine, mnogočlanske družine se zavarujejo in ustanovi se zveza družin s številnimi otroci. Fašistični svet ob koncu opozarja, da brez mladine ni vojske, ni gospodarskega razširjenja in tudi ne bodočnosti za narod.

Anglija jamči za mir. Govori angleških ministrov postajajo vedno bolj odločni, odkar je vlada sklenila skrajno oborožitev. Nedavno je minister Eden zagotovil Franciji in Belgiji vso oboroženo pomoč, povdaruje nastop Anglije z vojsko v srednji Evropi, če bi to zahteval Svet Zveze narodov, ter pristavil, da zasluži v interesu evropskega miru največjo podporo Anglije Čehoslovaška, katero hoče Nemčija zaplesti v težke spore. Glede nemške zahteve po kolonijah je pripomnil, da Anglija nima namena se v bodoče s tem vprašanjem ukvarjati.

Fašizem se je v zadnjem času začel pojavljati na Ogrskem in Rumuniji. Na Ogrskem so pravčasno odkrili prevratni načrt fašistov, ki jih podpira Nemčija in ki so hoteli vpostaviti na Madžarskem totalitarni režim po vzorcu nemškega narodnega socializma. Aretiranih je bilo več sto ljudi, vlada je ostala gospodarica položaja. — Slične vesti javljajo tudi iz Rumunije, kjer predstavlja fašiste takozvana Železna garda, ki ima posebno med dijaštvom mnogo pristašev. Vlada je z ukrepi onemogočila presenečenja.

V Španiji se pripravljata oba tabora na odločilne spopade. O njihovem izidu si tudi Francozi, ki so do zadnjega oklevali, niso več na nejasnem. Francova zmaga se z vso gotovostjo pričakuje, nakar bo sledila ali zopetna upostavitve monarhije ali pa

diktatura. Brutalni nastopi komunistov so komunizmu v Španiji zaigrali zadnji ugled, samovoljna oblast anarhistov je prebivalstvo razdražila. Franco je načrt nove Španije orisal takole: Hočemo enotno Španijo, slonečo na socialni pravičnosti, krščanski kulturi in močno dovolj, da jo bo spoštoval svet

50.000 otrok-sirot v Španiji. Španska državljanska vojna je vrgla do 50.000 otrok, katerih stariši so bili pobiti in postreljeni, v najhujšo bedo. Pote-pajoč se po mestih in deželi iščejo hrane v bližini front, zmrzujejo in mrjejo od glada ali pa preha-jajo v nacionalni tabor, ki jim nudi prvo pomoč.

Pogled po državah. Kancler je napovedal, da bo v dogledni dobi vstop v domovinsko fronto uk-njen. V aprilu namerava dr. Schuschnigg obiskati Rim in Budimpešto. Na londonskih svečanostih kronanja bo zastopal našo državo drž. tajnik dr. Schmidt. — Začetkom aprila se snidejo v Turn-Severinu poglavarji držav Male zveze, dni prej se vrši konferenca zunanjih ministrov. — Maršal Mackensen je vnedavnem govoru izrazil željo, naj bi se nemška mladina vzgajala v krščanskem du-hu in tako pripravljala za predstoječi boj proti brezboštvo. — Francija je razpisala notranje poso-jilo, s katero hoče vlada ojačiti državno obrambo. — Čehoslovaški prezident Masaryk je praznoval svojo 87letnico. — Veliki fašistični svet Italije je zvišal svoto za oboroževanje na 18 milijard lir. — Čehoslovaški zunanji minister dr. Krofta je z ostrimi besedami obsodil delovanje nemške Henleinove stranke, ker razdira ugled čehoslovaške države. — Nacionalne čete generala Franca imajo doslej v posesti dve tretjini španske zemlje. Špansko o-balo, ki jo imajo v posesti nacionalisti, stražijo angleške, ono rdečih čet nemške ladje. — Baje je ubit kitajski general Čang Šiljan. — Roosevelt je napovedal nadaljne socialne reforme v prilog gospodarsko šibkim.

Izjava.

Ljubljanski „Pohod“ je v štev. 8 z dne 27. m. m. pod naslovom „Če se govori o Habsburžanih...“ priobčil uvodnik, v katerem podaja med drugim tudi prestavo pisma Otona Habsburškega belja-škemu inž. Adamiku, v katerem se po pisanju o-mnenjenega ljublj. lista tudi pravi: „Nj. Vel. bo z največjo hvaležnostjo pozdravljalo, če ga boste v tej zadevi (t. j. zadevi kor. Slovencev) stalno še naprej obveščali, oziroma mu boste še naprej do-stavljali spise Slovenske prosvetne zveze.“ H temu izjavlja osrednji odbor Slovenske prosvetne zveze sledeče: V koliko navedeni odstavek odgovarja resnici, osrednji odbor ne mo-re razsoditi, ker mu je dopisovanje med Otonom Habsburškim in inž. Adamikom neznano. **Vsako podtikavanje legitimističnih ciljev stremljenju in delu Slovenske prosvetne zveze pa je lažljivo in skriva prozorne druge namene.** Za prosvetno zve-

zo je merodajna izjava kanclerja dr. Schuschnigga, ki pridržuje odločevanje o državni obliki izključno domovinski fronti.

Naj gleda, kdor ima oči!

Ljudje, ki nosijo danes odgovornost za razvoj naše dežele in slovenskega ljudstva v njej, morda premalo poznajo današnje podeželske prilike. Sicer bi že morali odstraniti vse, kar dandanes neti nezadovoljstvo in manjša upanje na mirno bodočnost. Vsi, ki stojijo bodisi na čelu občin, okrajev in de-že, bodisi politične organizacije ali stanovskih korporacij, bodisi varnostnih in drugih naprav, bi se morali živo zavedati, da danes bolj ko kedaj s svojim delom in postopanjem utrjujejo ali zaigra-vajo zaupanje ljudstva. V zadnjih letih so postali ljudje na deželi bolj občutljivi za pravico in krivico, zapostavljanje in nepoštenje. Tudi najlepši govori in najduhovitejši članki o krščanski ureditvi družabnega in gospo-darskega življenja ne zaležejo prav nič, če vidijo in slišijo ljudje, da se samo njim govori o krščan-stvu, a krščanstva ne izvaja tudi v višjih mestih in krogih.

V gospodarstvu čudeži niso mogoči, to je res-nica. Razmere se zamorejo samo postopoma iz-boljšati in sicer roko v roki z rastočim zaupanjem ljudstva v državo in njeno upravo. Kanclerjeva velika gospodarska briga se med ljudstvom sploš-no priznava in občuduje. So pa poedini slučaji — naj se gre sedaj za prometna sredstva, prisilne u-prave, obrtniške koncesije, javne podpore ali kar je že v mnogoličnosti gospodarskega življenja, v katerih imajo ljudje ob neuspešnih svojih strem-ljenjih utis, da jih za gospodarski in javni blagor odgovorni možje v deželi kljub upravičenosti nji-hovih želja nočejo razumeti in jim ne ugoditi. Taki poedini slučaji, čeprav povsem osebnega ali kra-jevnega značaja, so dostikrat viri nezadovoljstva v ljudstvu ter potiskajo prizadete in tudi manj pri-zadete ob njihovi trdi borbi za gmotni obstoj v obup in neko revolucionarno razpoloženje, ki po-stane lahko nevarno netivo temnim prevratnim elementom komunističnega ali hitlerjanskega kova. V splošnem je ljudstvo tudi danes še trezno in ne naseda lahko zapeljivim besedam plačanih pre-vratnikov, za to pa zahteva od odgovor-nih voditeljev in činiteljev gospo-darskega življenja razumevanje za svoj težki položaj, dobro voljo za nje-govo izboljšanje in tudi pomoč, koder je pomoč mogoča ali nujna.

Poleg gospodarske je še hujša sodobna rak-rana, iz katere izhaja mnogo nezaupanja in obupa. Ta je v **kulturnem življenju** podeželja. Le prebridko dan-es vsi občutimo, kako se maščuje delo, ki ubi-jalo in še ubija v ljudstvu vero v naravne ideale (vzore): ljubezen do naroda, zvestoba domovini, spoštovanje matere besede in drugo, ki je še za-

popadeno v besedi „narodna zavest“. Koder so po deželi srca čista izpraznjena in v njih ni več narodne ljubezni in zves-tobe in v dušah nič domovine in na-roda, tam se danes nujno mora na-seljevati prevratno razpoloženje. Nič čuda! Borba za vsakdanji kruhek je težka, živ-ljenje brez idealov mračno in duševnost raznaro-dovancev izpolni fanatično prevratno razpolo-ženje, ob katerem hitlerizem ali komunizem si-jajno uspevata. To dokazujejo nešteti prizori iz sodnijskih dvoran, katerih opisi danes polnijo stolpe dnevnega časopisja. **Ne več samo narodno-politični, tudi človečanski in nravni nagibi danes zapovedujejo, da se ljudstvu vrne njegova narodna in domovinska ljubezen**, ob kateri bo vsaj neko-liko opore po raznarodovanju razbičani človeški vesti. Vsaka narodna krivica boli dandanes dva-kratno hudo, narodnemu zaničevanju ali zapo-stavljanju sledi zagrenjenost, ob tej pa le premnog človek izgubi svoje notranje ravnovesje.

Kar je kot glavni predpogoj mirnega bodočega razvoja predvsem potrebno, to je **nravna vzgoja mladine**. Mladina je bodočnost naroda, dežele in države in kakoršna je mladina, tak bo bodoči narod, taka bodoča dežela in bodoča država. Povsem naravno je, če želimo mladini lepših dni od se-danjih, in je tudi naša dolžnost, da ji lepše dneve omogočimo. Kako naj to storimo drugače, kot pa s tem, da mladini vrnemo dragocene svetinje verske in narodne zavesti! Sicer se zna zgoditi, da se vzgoja mladine kedaj maščuje, bridko maščuje nad mladinskimi vzgoji-telji. Rastoča občutljivost starišev glede šolske in izvenšolske vzgoje otrok bodi vsem v svarilo in opomin!

Vzgojitelj.

DOMAČE NOVICE

Praznik Marijinega oznanjenja. Skoraj vsi le-tošnji koledarji so prenesli praznovanje Marijinega oznanjenja na ponedeljek po beli nedelji, t. j. na dan 5. aprila. „Družinska pratika“ pa se ni dala zbe-gati, četudi pride letos 25. marec na Veliki četrtek. Zunanje praznovanje ostane tudi letos 25. marca. Obredne molitve in sv. maša je seveda ta dan od Velikega četrтка, dočim se bodo liturgične in maš-ne molitve o Marijinem oznanjenju opravile dne 5. aprila, a brez zunanjega praznovanja. Samo ta-krat, kadar pride praznik Marijinega oznanjenja na Veliki petek ali Veliko soboto, se prenese tudi praznovanje na prvi nezabranjeni dan. Sicer praz-nik Marijinega oznanjenja ni več strogo zapove-dan, pa ga pri nas po večini še praznujemo, kar homo letos storili na Veliki četrtek, ko bodo gg. župniki edino mašo, ki se ta dan opravi v vsaki župnijski cerkvi, darovali — kakor vsako nedeljo in zapovedan praznik — za vernike svojih župnij. Letošnja zamenjava pri sestavljenju koledarjev je

PODLISTEK

Benjamin Disraeli:

Vstaja Škenderbegova.

(19. nadaljevanje.)

To delo je bilo morda ravno vsled tega skoro izgubljeno. V teh usodnih trenutkih pa je zasleplje-ni atenski knez na vse to pozabil in sklenil, da odvede Hunijadovo hčer v kako daljno deželo, ako bi drugače ne hotela postati njegova žena. Bil je snubač, ki ga je ona že zavrnila, in to tako, da ni mogel imeti nobenega upanja. Edino zasluga za njeno junaško rešitev bi mu še zamogla vzbuditi naklonjenost Iduninega srca, po katerem je hre-penel.

Toda on si ni mogel vtajiti, da mora Iduna ču-titi, da je igral on pri vseh teh velikih dejanjih sa-mo postransko vlogo, da ima vse zasluge za sre-čno izvršitev junaške rešitve Škender, kateri ji je s tolikim pogumom, vztrajnostjo in izvedenostjo priboril osvobodjenje iz sužnosti.

Kaj, ako bi Škender ne bil več živ? To je bilo lahko mogoče. Sužnost Grške in sramotna zmaga polumeseca je bila morebiti odvisna od tega edi-nega dogodka. In vendar se je Nicej skoraj spriz-jaznil s to strašno mislijo samo zato, da si tem bolj gotovo osvoji Iduno.

Polnoč je že minula, ko se je Nicej bolj izmučen vsled svojega razburjenega sanjarjenja kakor vsled prejšnjih naporov povrnil v svojo votlino in našel v nemirnem spanju nekaj odmora za svoje raz-divjane strasti.

XIV.

Puščavnik je vstal ob solnčnem vzhodu in ko je opravljal svoje jutranje molitve, se mu je pridru-žila Iduna, okrepčana in poživljena po mirnem spanju. Po končani pobožnosti ji je njen častitljivi pogoščevalec nasvetoval, da bi šla na izprehod in uživala jutranji zrak. Pot ju je vodila v majhno ozko dolino ob strugi potoka, ki se je izlival v reko, a bil sedaj skoraj brez vode. Lepe vitke bre-ze in visoki topoli so se vzdigovali iznad skalovja, ki je bilo pokrito s svitlim zelenim mahovjem in raznobojnim rastlinjem. Eno stran doline so ob-sevali zlati žarki vzhajajočega solnca, druga pa je bila v globoki senci.

„Tukaj lahko varno vživaš naravo in prostost,“ je rekel puščavnik, „kajti tvoji sovražniki pač ne bodo našli te krasne samote, ako že niso odnehali od zasledovanja.“

„V resnici je krasna, častiti oče,“ je rekla Iduna, „in je ujetnik, ki je ravnokar prišel iz sužnosti, more popolno občutiti vso njeno krasoto.“

„Res je tako,“ je rekel puščavnik, „tudi jaz sem bil v sužnosti.“

„Ali res, duhovni oče! Pri nevernikih?“

„Pri nevernikih, plemeniti potnik.“

„Ali ste bili tudi v Adrijanoplju?“

„Moji zatiralci niso bili pogani,“ je odgovoril puščavnik, „vendar so bili mnogo bolj strašni: bile so to moje lastne strasti. Bil je čas, ko so se moje oči iskriale kakor tvoje, plemeniti potnik, in moje srce ni bilo tako čisto.“

„Bog je usmiljen,“ je rekla Iduna, „in brez nje-gove pomoči so najmočnejši le ubogi slabiči.“

„Bodi vedno takih misli,“ je odvrnil puščavnik, „in zaslužil boš prej Njegovo ljubezen, kakor Nje-

govo usmiljenje. Trideset dolgih let sem preživel v tej samoti in premišljeval preteklost in to mi je še vedno podučljiv predmet. Moje ure mi niso nikdar predolge in meni je spomin, kar je drugim ljudem življenje.“

„Ali ste mnogo videli, častiti oče?“

„In še več čutil. Vendar se bo zdel tebi uspeh vseh mojih skušenj zelo majhen, kajti jaz ti mo-rem reči samo to: ne zaupaj v samega sebe.“

„Velika resnica je to,“ je opomnila Iduna, „ki vodi do velike popolnosti.“

„Prav tako,“ je odvrnil puščavnik. „V starosti smo polni modrosti, kakor je po zimi reka polna vode, toda mladostni ogenj osuši reko kakor po-letno solnce.“

Iduna ni ničesar odgovorila. Puščavnik ji reče: „Počivaj tukaj, nežni mladenič, jaz pa pokličem tvojega tovariša. Zelo se bojim, da njegov duh ni tako zelo zadovoljen kakor je tvoj.“

„Starejši je in je več skusil,“ je dejala Iduna.

Puščavnik je zmajal z glavo in se opirajoč na svojo palico povrnil v votlino. Iduna pa je ostala na mahoviti skali, poslušala ptice in razmišljala o Škendrovi usodi. Ko je bila zatopljen v to sanja-renje, jo je nekdo poklical po imenu. Ozrla se je, zardela in zagledala Niceja.

„Kako se počuti moja nežna tovarišica?“ jo vpraša atenski knez.

„Tako, kakor upam, da se tudi ti počutiš, dragi Nicej. V resnici sva bila srečna, da sva našla ta-kega gostitelja.“

„Menim, da ti sedaj lahko čestitam na rešitvi,“ reče knez. „Po tem samotnem prelazu prideva v dveh dneh v Epir, in sedaj se ne bojim več zasle-dovanja.“

nastala menda zato, ker smo imeli v letih 1910, 1921 in 1932 primer, da je Marijino oznanjenje prišlo na Veliki petek.

Pozabljen kot. (Bleiburg—Lavamünd—Pliberk—Labud.) Vigred prihaja. Vse se giblje in išče za služka in s tem zboljšanja vsakdanjega življenja. Le pri nas je vse tiho, tiho že sem od glasovanja. Vse tedanje lepe obljube v gospodarskem oziru so — neizpolnjene. Malokje se kažejo nasledki vojne tako neugodno, kakor v pliberškem okraju. Bogata mežiška dolina, kamor smo prej vse tako lahko prodajali, je za nas izgubljena, Drava, po kateri smo poceni spravljali les na Ogrsko, nam je po državni meji nižje Labuda zaprta. Težki gospodarski udarci! Prej živahni Pliberk je v gospodarskem oziru obubožal. Če kje, bi bila nastavitelj garnizije opravičena tukaj. Radi smo včasih gledali premožne Bistričane, kjer so žage in umetni mlinci delali noč in dan, kako so ponosno in samozavestno nastopali. Danes je minulo blagostanje tudi tukaj kljub prizadevanju in veselju do dela. Le lepe stavbe nas še spominjajo na minule boljše čase. — Ne dvomimo nad dobro voljo sedanje vlade v Celovcu, da bo prišla tudi našemu zanemarjenemu kotu na pomoč. Opozorili bi jo danes le na silno slabo cesto iz Pliberka do Labuda. Beremo in slišimo, da se izdajajo za ceste preko Visokega Kleka, v Mölltalu in čez Korico težki milijoni in to predvsem za tuje goste. Lepo se to sliši, a dvakrat lepše bi donelo, ako bi slišali, da se je vlada le odločila popraviti to cesto, ki je edina prometna zveza za tukajšnje davkoplačevalce. Posebno še, ker so glavne težave v Dobu in na Suhi izravnanje in ostaneta le še dva klanca za preložiti, kar bi ne stalo preveč, ker bi ljudje radi delali in še denarja ne bi zahtevali, samo da se jim davki poravnajo. V ta namen se je kot glasovanjsko darilo določilo 320.000 S in drž. poslanec Tauschitz je izposloval 250.000 S. Še polovica te svote se ni porabila, druga polovica pa se je izgubila za druge namene! — Prometni avto na 18 km dolgi cesti iz Labuda v Pliberk bi marsikateremu potniku iz labudske doline prihranil zanj neprijetno vožnjo preko Dravograda. V okraj bi prišlo več živahnosti in več možnosti zaslužka. Potem bi tudi ne bilo treba tolikrat slišati vprašanja, kedaj pride boljše življenje tudi k nam, da nas reši gospodarske stiske. Tako slaba in nevarna je ta cesta, da se lani zvezni kncler dr. Schuschnigg ni smel po njej voziti iz Pliberka v Labud, kakor se je glasil prvotni načrt. Gotovo si državni vodja predstavlja glavno cesto ob državni meji vse drugače in bi bilo samo prav, da bi jo bil videl. Pri vsem tem bi nadomestila ta popravljena cesta vsaj nekoliko državno cesto iz Pliberka čez Prevalje v Dravograd. Zato le upamo in pričakujemo, da odpada od predvidenih 180 milj. S novega posojila vsaj nekaj drobtin tudi nam, ker smo tudi davke plačujoči avstrijski državljani.

Stopi do soseda! Vprašaj ga, ali že ima naročene Mohorjeve knjige. Če jih še nima, ga zanje pregovori! Ne bo ti težko, če mu za borih dvainpol šilinga priporočaš pet dobrih slovenskih knjig, katerih se bo veselila vsa družina in ji bodo v pouk in zabavo nad leto dni. Po napovedi bo prinesel koledar za leto 1938 tudi več krajših povesti in zabavnega gradiva. Večernice bodo pripovedovale iz peresa pisatelja Zorca o koncu stiškega samostana; v posebni knjigi bo izšla povest „Bajtarji“, v kateri bomo zasledovali usodo ubožanih kmetov, ki po križevi poti izkušeni najdejo pot nazaj domov k domači zemlji; posebnost bo potopisna knjiga „Preko morij v domovino“, v kateri bomo spremljali pisatelja ob besedi in sliki na dolgi poti iz Vladivostoka v domovino. Druga knjiga bo podajala življenjepise svetnikov meseca avgusta. Posebnost bo družinski molitvenik, prirejen za vse prilike verskega življenja. — Prijatelj, to vse za malo ceno 2.50 S! Ali torej ne smem reči: Mohorjan — dober kristjan — dober Slovenec!

Prosimo pojasnila! (Feistritz i. R.—Bistrica v Rožu.) V zadnjem času smo doživeli, preko česa ne moremo mirnodušno. Narodno zavedni, občespoštovani družini je bila odrečena zimska pomoč, ker obiskujejo člani družine slovenske prireditve. Mnenja smo, da je vsaka delavska družina pa tudi posamezni mali posestniki, ki imajo večje število otrok, zimske pomoči potrebni in da njihova nanašna pripadnost nikakor ne more ovira za to, ali pomoč dobijo ali ne dobijo. Ne moremo si otrestiti misli, da se postopa pri nas v zadnjem času po navodilu od gotove strani, ki ji je malo na ublažitvi narodnostnih prilik v deželi. Sicer bi se slučaj, kakor je omenjeni, ne smeli goditi v občini, ki je gospodarsko med najtežje prizadetimi v deželi.

Žalni dan v svetovni vojni padlim. (Radsberg—Radiše.) Tudi pri nas smo 21. m. m. proslavili spomin padlih vojakov. Med sv. mašo so imeli preč. g. župnik nagovor o pomenu žrtve, nakar je sledila Libera, ki so jo peli cerkveni pevci. Nato smo se podali k slov. spominski plošči, ki je vzdana na desni strani cerkvenih vrat in za izvršenim obredom smo stopili pred nemško ploščo. Pod vodstvom g. nadučitelja je zapel nemški zbor pesem „Morgenrot“. Slavnosti je prisostvovala tudi požarna bramba.

Gospodarski sestanek in drugo. (St. Michael ob Bleiburg—Šmihel pri Pliberku.) 21. m. m. je priredilo naše prosvetno društvo za gospodarje večji sestanek s predavanjem našega novega soseda-gospodarja Jože Partla, pd. Črnka na Bistrici. Govoril je o sadjarstvu preprosto in poučno, gospodarji, ki so napolnili obe Šercerjevi sobi, so mu z zanimanjem sledili in mu postavili mnogo vprašanj. Ob dobrem govorniku je bil sestanek lep uspeh. — Na pustno nedeljo je bil zaključen Heimatbundov gospodinjski tečaj. Za uspeh zaključne prireditve so napeli vse sile in žrtvovali mnogo denarja. Tukajšnja domovinska fronta je prispevala po 5 S na tečajnico. Bilo je seve vse nemško, med drugim so bili na sporedu tudi gornje-avstrijski plesi in več burk. Heimatbund je v istem času priredil za šolarje „Kašperlteater“. — Iz Beljaka je prišel v našo občino nek Brelich, ki ima za seboj precej burno preteklost. Tukajšnja vodja fronte ga je sedaj imenoval za mladinskega vodjo šolske dece in kot tak je hotel celo nadzorovati mladino v cerkvi pri obhajilni mizi. Kmetje so ga morali h krati vzeti na brezplačno hrano. — Naši mladi tamburaši so mnogim trn v peti, stariše nekega mladega člana so orožniki nahrulili, da fant nikakor ne sme v slovenske vrste. Zadevo smo izročili višjemu mestu, da se končno tudi za nas razjasni, kaj je prav in kaj ne. O tem bomo še poročali.

Iz velikovške okolice. (Völkermarkter - Umgebung.) Dne 5. marca so na pokopališču pri sv. Neži pokopali Janeza Podgorca, pd. Sitarja z Olšenice, brata mil. kan. msgr. V. Podgorca. Rajni je bil marljiv in nadvse štedljiv gospodar. Nešteto krat se je boril za neizprosno usodo, a v svoji neupogljivosti vedno zmagal. Končno je izročil svoje lepo urejeno gospodarstvo svojemu nečaku. Vrlemu možu večni mir!

Spet korenina manj. (Griffen—Grebini.) Dne 19. p. m. smo slovesno z asistenco in veliko udeležbo pokopali Martina Potočnik, roj. na Djekšah 1853. Od otroških let naprej je stregel na več krajih v cerkvi, zadnjih 26 let je bil tu marljiv pomočnik cerkvnika in organista Modriča. Bil je pobožen mož. Do letos ni pustil, da bi kdo drugi nosil križ oz. črno zastavo pri pogrebih. Bil je tudi trden Slovenec, ki se je držal Mohorjeve družbe in našega časnika, dokler je videl brati, do zadnjega je prebiral Nedeljo. H pogrebu je prišla iz Jugoslavije hči vdova iz Črne z 2 hčerama in sinaha. Rajni je bil slovit krojač in je v dobrih časih zaposlil do 4 pomočnike. Njegovi starši so imeli na Krčanjah pri Kramarju gostilno in štacuno. Kot šolarček je rajni pohajal v šolo k župniku Jančku, ki je učil v župnišču pri 2 mizah redno dan za dnevom. Pozneje je pohajal v šolo na Djekše k učitelju Doberniku, ki ga je vzel pozneje seboj v M. Wait-schach (Sveče) v nemško šolo. Oče in mati sta mu umrla, ko je dosegel 10 let. V času njegove mladosti je gospodarstvo v Podjuni cvetelo. Obratovale so fužine, plavži in tovarne grofov Egger v Lipici in dajale zaslužek delavcem, voznikom in še drugim. Tovarna je uporabljala za peči pline iz mehkega lesa. Les so vozili v Lipico, žgano oglje z vrhov pa v Eberstein. Iz Lölinga je prihajala železna ruda za izdelovanje žice, pločevine, šin, verig i. dr. Železne plošče so bile dolge 1 m in težke 3 stare cente. Do 30 voznikov je bilo stalno na cesti, vozovi so bili težki parizarji, kolesa za ped široka. Vpreženih je bilo v enem vozu po 3, 4 in 6 konj. To so bili zlati časi tudi za kmeta.

Še par novic. Razpisani sta župniji Kamen in Št. Lipš pri Reneku. — Koroški lesotržci so vložili na zvezno vlado vlogo, naj se jim dovoli stari izvozniki kontingent v Italijo in omogoči izvoz še v druge države. Trenutno znašajo zaloge lesa v deželi okroglo 500.000 f. m. — Rožeški most je vsled poprav do 15. aprila za vozove zaprt. — Na progi Videm—Trbiž je iztiril tovorni vlak. — V Dravo je zavozil na cesti pri Lipici nek kolesar, star okoli 20 let. Kolo so našli, trupla ne. — V Trtni vesi (Annabichl) sta dva neznanca s koli napadla trgovca Antona Kaiser in mu iztrgala aktovko z večjo svoto denarja. — V Beljaku so o priliki nekega pretepa aretirali Avgusta in Jožefa Melcher in Rudolfa Wüster iz šentjakobske občine. — Lastniku

umetnega mlina v Vetrinju Jožefu Kropitschu je nekdo ukradel menico, glasečo se na 30.000 S. — V Rožeku je orožništvo aretiralo cigana Antona Helda, ki ima na vesti nek umor. — V Medborovnici je umrla 87letna Alojzija Janich. — Do 3. majnika je vložiti prošnje za sprejem na učiteljsko akademijo v Celovcu. Sprejemni izpiti so v juliju. —

NAŠA PROSVETA

Na občni zbor!

Devetindvajsetič zboruje letos naša osrednja kulturna organizacija, ki je danes s svojimi štiri-desetimi krajevnimi prosvetnimi organizacijami hrbtenica slovenskega naroda na Koroškem. Rodila jo je leta 1908 potreba v načelih smotrne in dobro organizirane prosvete našega ljudstva in je v domala tridesetletju svojega obstoja preko mnogih, premnogih ovir in zaprek zrastle v močno, čvrsto vejo severno-slovenskega kulturnega debla.

Za 18. marca nas kliče Slovenska prosvetna zveza na svoj letošnji občni zbor. Menda ni treba posebnega poziva na mlado in staro naše slovenske družine, naj se v čim večjem številu udeleži njenega zbora. Da vržemo svoj pogled nazaj na preorane brazde, trud in uspeh in še na ledino novega dela in novih skrbi; da popravimo v bodoče, kar je bilo doslej pomanjkljivega, in utrdimo, kar je bilo dobrega; da si novič zaprisežemo podvoje-no dejavno zvestobo načelom naše prosvete: katoliški veri in slovenski narodnosti!

Še bolj ko doslej bo prosveta v prihodnosti najhvaležnejši in najvažnejši kos našega narodnega življenja. Naj dokazeta udeležba in potek zborovanja, da se tega neizpodbitnega dejstva zavedamo vsi, ki smo kakorkoli odgovorni za našo slovensko usodo!

Voditeljski dan v sredo 17. marca. Na predan občnega zbora Slovenske prosvetne zveze (glej oglas na prvi strani) se vrši v Celovcu v prostorih prosvetne pisarne **zborovanje krajevnih voditeljev narodnega življenja.** Na sporedu so predavanja: „Na svetovnem pozorišču“, „Oris narodnega življenja Slovencev“, „Narodna manjšina in stanovska država“ in „Naše šolstvo“. Začetek točno ob 9. uri dop. — Za hrano in prenočišče je poskrbljeno. Osrednji prosv. odbor.

Bleiburg—Pliberk. V prijazni, gostoljubni hiši g. Kuhleja se je vršilo 7 tednov pod vodstvom gdč. Hartmanove vstrajno in marljivo delo gospodinjske izobrazbe. Predvsem praktične. Naj našemu dekletu ne bo tuje, kaj je kuharsko znanje. Res je, da se v kratkem času ni mogoče popolnoma izpolniti v obširnem znanju kuharske umetnosti. Vendar vsaj osnovne pojme dekleta dobijo in se morajo na tej podlagi nadalje izobraževati. Desetletna izkušnja gospodinjskih tečajev kaže, da so uspehi trajni. Ni se pa omalovaževala duhovna prosveta. Kajti ideal je, da je dekleta bodoča gospodinja in mati, torej roditeljica in vzgojiteljica narodovega naraščaja, polna vrlin. Poedinec in narod ne živita samo ob kruhu, čeprav kruh je glavno. Tako delo se je vršilo tekom sedem tednov v gospodinjskem tečaju v Pliberku. Kot predavatelji so sodelovali gg. Koglek, Kumer, dr. Sienčnik, Polzer, Potočnik. Vmes je bil družaben večer, večerja in je bilo razpoloženje tečajnic in gostov domače in izborna. Zaključna prireditve je pokazala, da je narod hvaležen za tako delo, kajti udeležba od vseh strani je bila lepa in so bili gostje z razstavo in prireditvijo jako zadovoljni. Ne bomo imenoma imenovali odličnih gostov, razveseljivo pa je, da so s svojim obiskom prireditev počastili.

Pesem in tamburica. (Ludmannsdorf—Bilčovs.) Kljub burji, ki je brila zunaj, in dežju, ki je lil, se je dne 28. p. m. dvorana pri Miklavžu napolnila našega občinstva, ki je hotelo prislunhati lepi slovenski melodiji. Ne oni, ki so na prireditve prišli, in tudi ne oni, ki so na prireditvi nastopali, se niso nadejali, da jih bo prireditev tako zelo zadovoljila. Iznenadil je tudi lepi nastop pri šaljivem prizoru. Lahko smo na naše fante in dekleta ponosni, ker je v njih toliko vztrajnosti in poguma. Hvala jim za njihov trud in naj se kmalu spet pokažejo!

Eberndorf—Dobrla ves. Igra „Materinsko srce“, ki jo je uprizorila dekliška Marijina družba v nedeljo 28. svečana prvokrat na Koroškem, se je nad vse pričakovanje dobro obnesla. Igralcem in igralkam se je poznalo, da so se vežbali pod zelo izkušnim režiserjem. Navzoče občinstvo, ki je dvorano napolnilo, se dovršenemu nastopu in krasni vsebini igre ni moglo dovolj načuditi. Igra prikazuje kos materinskega življenja. Marsikatero oko

je bilo rosno. — Predstavo ponovi Marijina družba na Jožefovo ob 3. uri in so nanjo vabljeni vsa okoliška društva. Igralcem in voditelju pa toplo čestitam k lepemu uspehu ter želimo, da nas še večkrat iznenadijo s tako lepo prireditvijo.

Rinkenbergr—Vogrče. Naše društvo priredi na Jožefovo ob 3. uri pri Škofu tridejansko „Izgubljena ovca“. Vstopnina samo 20 g. Igra je za naš čas sila primerna. — Na velikonočni pondeljek pa ponovi društvo burko „Micki je treba moža“.

Keutschach—Hodiše. Na Jožefovo praznuje Zvezda društveni praznik in sicer dopoldne s cerkvenim sporedom, pop. ob 2. uri pa v domu sv. Jožefa z igro „Boj za dom“. Vabljeni bližnji in daljni!

Na cvetno nedeljo priredi „Danica“ v Št. Primožu pri Voglu ob 3. uri pop. krasno igro „Živa zakopana“. Vmes pevske točke in govor. Vabljeni!

GOSPODARSKI VESTNIK

Poučna zgodba. V visoko ležeči tirolski dolini leži vasica Leutasch. Nekoč je tam cvetel tujski promet, živina in les sta imela visoke cene in kmetje so dobro uspevali. Ko pa so se državne meje zaprle in so cene padle, ko so kmetije izgubile na vrednosti in se je uveljavila zlata klavzula, ko ni bilo denarja za davke in druge dajatve, so se kmetje zadolžili. V stiski so se gospodarji zatekli k združni misli in ustanovili na pobudo najnaprednejšega kmeta zadrugo za pridelovanje semenskega zlatega ovsa in travnih semen. Zemlja je bila za nove setve primerna, kmetje za združno misel dovolj zreli, njihova zadruga je začela uspevati, si mogla kmalu nabaviti moderne trijerje in postaviti svoj združni dom, danes imajo posejanih z zlatim ovsem 600 hektarjev njiv in zalagajo z njim vso državo in še izvenavstrijske dežele. V zadnjem času posvečajo svojo pozornost tudi travnim semenom in dosejajo z njimi prav lepe uspehe. — Bi se dalo ob nekateri dobri volji poizkusiti še drugod.

Izkušnja uči: mnogostranost je v kmetijstvu glavno pravilo. Še se mnogi spominjamo, kako smo se pred leti vrgli na svinjerejo, računajoč s trajnimi visokimi cenami. Tudi živinoreja je bila dalje časa trumf mnogih gospodarjev, da so polagali važnost samo na njo. Ko pa je nastopila stiska in so padle cene svinjam ter se zamajale cene živini, smo morali občutiti vsi neprijetnosti in nevarnosti špekulacije v kmetijstvu. Kmetija mora ostati mnogostrana, baviti se mora z vsem, kar je njej le mogoče pridelati, prigojiti in izdelati. Naša posestva homo uredili, ko bomo gledali cilj gospodarstva spet v tem, da prehranimo najprej družino, nato živino in nato pridelamo še nekoliko za prodajo. Čim bolj se otresemo potrebe izdajanja denarja v trgovini, tem boljše za nas. Tak stalen gospodarski načrt mora imeti tudi svoj stalen kolobar, t. j. menjavanje sadžev. To-le menjavanje svetujejo strokovnjaki na njivah: okopavina (krompir, pesa i. dr.), jaro žito, krmilna rastlina in ozimna. Tako je naše poljedelstvo v stalni službi ostalega gospodarstva.

Pazite pri semenskem krompirju! Dosedanje izkušnje s krompirjem povedo, da so stare in prečesto od raka napadene krompirjeve vrste za seme neprimerne in dajo pičel pridelek. Celo dodatki umetnih gnojil za njive, s starim krompirjem posajene, so navadno brezuspešni. Dvojni pridelek da mlad in svež semenski krompir in če mu dodamo še nekoliko umetnih gnojil, se zviša pridelek celo trikratno. Torej velja: mlada krompirjeva vrsta in dobro gnojena zemlja, to dvoje jamči za dober in bogat pridelek.

Če se nove žitne vrste ne uveljavijo, je treba preiskati vzroke. Običajno se seme, ki smo ga dobili iz bolj obdelanih in boljših žitnih krajev, ne izkaže. Tako seme je vajeno na izdatno hrano in pozna boljše vremenske prilike, zato mora na slabši zemlji in v slabšem podnebju odpovedati. Lahko pa se tako seme prigoji, da postane primeren tudi za manj ugodno zemljo. Dobri gospodarji naročijo že leto prej toliko boljšega semena, da jim vsejano drugo leto nudi toliko pridelka, kolikor ga rabijo za svoje posetje. Čim bolj se seme udomači na novi zemlji, tem boljši postane pridelek; seve je čisto za to treba potrpljenja skozi vrsto let. Z žitom je pač tako, kot s sadnimi drevesci ali živino. Uveljavi se navadno takoj, če ga posejemo s slabše v boljšo zemljo, obratno pa pogostokrat odpove ali vsaj zahteva daljšo ali krajšo dobo, da se udomači.

Rumena detelja se pri nas ponekod udomačuje. Pogled na cvetočo deteljno njivo je res lep in mnog gospodar si misli, da bi še sam poizkusil z njo. Vendar je rumena detelja manjvredna. Zahteva le malo apna, prija ji lahka, suha zemlja, tudi je zelo odporna proti mrazu. Zato jo pridelujejo, koder rudeča detelja ne uspeva več. Vendar je ni priporočati drugim krajem, ker nikakor ne nadomesti rudeče detelje. Detelja naj bi zemlji vrnila apno, ki ga izčrpajo iz nje drugi sadeži. Rumena detelja pa tega ne more. Da vrhutega samo eno košnjo, za krmo ni baš najboljša in se je živina šele polagoma privadi. Zato jo je odsvetovati.

Velikovski trg minulega tedna: Na živinski trg so prignali 2 bika, 8 pitanih volov, 3 mlade vole, 28 krav, 3 talice, 5 svinj, 14 prašičev, 30 plemenskih prašičev, 4 ovce in 1 kozo. Cene so ostale neizpremenjene. — Blagovni trg: jajca 8—9, stare kokoši 2,40—3,20, mlade 2,00—2,50, pšenica (100 kg) 41.—, rž 30.—, oves 24.—, proso 21.—, ječmen 29.—, koruza 22.—, ajda 19 S za 100 kg.

ZANIMIVOSTI

Doživljaj na morskem dnu. Avstralskemu potapljaču Lockeu iz Sydneya se je pripetila dogodivščina, ki bi lahko imela nerodne posledice. Locke se je odpeljal več kilometrov od obale, da preizkusi novo potapljaško opravo, ki daje potapljaču proste roke. Že pri potapljanju je zašel v roj do 5 kg težkih rib, ki jim Avstralcji pravijo „usnjeni jopič“. Ko je v globini 80 m dosegel dno, je plavalo okoli njega toliko teh rib, da ni videl niti rok pred seboj. Hipoma začuti v goli desnici bolečino; ena izmed rib ga je ugriznila. Ribe so divje napadle njegove roke. Branil se je z vsemi silami, nazadnje pa dal znamenje, da so ga potegnili kvišku. Moral je k zdravniku, da mu začeli njegove ribje rane.

Dvanajstkrat so ga zaman obesili. V Šanghaju je bil obsojen ropar Tsi Lung na smrt na vešalih. Prošnja za pomiloščenje je bila odbita in napočila je roparjeva zadnja ura. Po predpisih so pustili roparja obešenega četrtr ure. Sledil je pregled in zdravnik je presenečen ugotovil, da ropar še živi. Naslednji dan je moral spet pred vešala in je na njih visel pol ure. V mrtvašnici pa je na začudenje spet oživel. To se je ponovilo še večkrat, nakar so poklicali drugega krvnika, katerega poizkusi pa so bili istotako zaman. Končno je sodišče roparja, ki ni hotel umreti z zanjko na vratu, pomilostilo v dosmrtno ječo. Za nenavadni slučaj so se zanimali zdravniki in ti so ugotovili, da ima Tsi Lung izredno močne mišice na vratu in grlo pa neobičajno krepko.

Srečo je našel dijak Lacosta v Rimu. V vatiškanski knjižnici je prebiral knjige in pri tej priliki naletel na knjigo nekega italijanskega modroslovca. Znanstvenik je knjigo pred 150 leti podaril vatiškanski knjižnici. Med prebiranjem najde dijak v knjigi listek, na katerem je bilo napisano, naj se bralec obrne na zapuščinsko sodišče in si pusti predložiti akte s to in s to številko. Dijak je storil, kar je bral, in presenečen izvedel, da je podedoval tri milijone lir. Učenjak je namreč zapisal, da dobi njegovo premoženje, kdor prvi prečita njegovo knjigo. Sorodstvo se sicer brani premoženje izplačati, vendar je pripravljeno dijaku nakazati visoko odkupnino. Dijak je torej postal čez noč bogataš.

290 jezikov zna nemški učenjak dr. Harald Schütz. Že njegov ded je govoril 12 jezikov, njegov oče pa nad 50. Mož ima bogato knjižnico, v kateri neprestano študira. Tole je povedal, ko so ga vprašali za vzrok njegove nenavadne učenosti: Kako se človek lahko nauči jezikov? Najprej je treba za to ljubezni in veselja, potem pa prilike in časa. Časa in prilike sem imel dovolj, ljubezen pa sem podedoval po svojih prednikih.

Žena, ki veruje v svojega moža. Pred cerkvico sv. Matevža v Pragi sedi leto za letom postarana beračica. Nima strehe in spi ob farovžu z malo culico pod glavo. Nekega dne je sirota zbolela in ko se ob tej priliki pogledali, kaj ženica nosi v culici, so presenečeni našli dve hranilni knjižici, glaseči na 15.000 čeških kron. Ženica jim je na vprašanje, zakaj tako dela, odgovorila: „To je denar mojega moža, ki je šel v vojsko. Tedaj mi je obljubil, da se vrne. In on se vrne k meni. Nikdar se še ni lagal.“ — Sirota čaka na moža že 18 let. Oddali so jo v umobolnico.

Greta Garbo, znana filmska igralka, ne ljubi družabnosti. Časnikarjem se umika, vabilom na razne družabne svečanosti se navadno ne odzove, nereda se kaže v večji družbi. Nekoč je ponosno Švedinjo povabila neka njena prijateljica na večerjo. Na vabilu je bilo zapisano, naj pridejo gostje v večerni obleki. Ko se je zvečer povabljeni družba zbrala, stopi v dvorano Greta Garbo — ne, igralka, ki ji sliči in jo zato večkrat zastopa — v krasni večerni toaleti ter preda gostiteljici pismo: „Želeli ste večerno obleko, pošiljam vam jo...“ Konec je bil, da je dekle z Gretinim obrazom dobilo ugodno ponudbo filmske družbe ter prišlo do veljave. Prava Garbo pa ostaja odtlej še rajši v prostem času v svoji krasni vili v okolici filmskega mesta Hollywooda.

Strahovita nesreča v Sredozemskem morju. Turško mesto Adan je poplavila reka Sesun. Po sedemdnevem deževju je reka prestopila bregove, preplavila tri četrtine mesta, uničila preko 5000 hiš, utopila do 1000 ljudi, 40 tisočim pa vzela njihov dom. Posebno žalostna usoda je doletela deško vzgajališče, ki se je nahajalo tik ob bregu. V noči, ko so valovi že dosegali prtljičje, so se gojenci vzbudili in v velikanskem strahu poskakali v deroče valove, kateri so jih hlastno pogoltnili. Na ta način je našlo žalostno smrt nad 100 dečkov, starih komaj okoli 10 let. Turška vlada je takoj odredila pomoč.

O ti mešetarji. V hišo konjskega mešetarja je udarila strela in nekdo je mešetarju dejal, da je to božja kazen za obile krive prisege pri konjski kupčiji. — Ko je se nato mešetar spet odpravljaj na konjski sejem, je rekel svoji ženi: „Poslušaj, stara! Ponudi mi, preden odidem, štiristo šilingov za mrho. Kajti na sejmu bom moral priseči, da mi je nekdo ponujal že štiristo šilingov — saj veš, da je danes soparno vreme in bo morda nevihta.“

Vabilo

na

XXXXIV. letni redni občni zbor

HRANILNICE IN POSOJILNICE ZA ŠT. JANŽ
IN OKOLICO,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo 21. marca 1937 ob 3. uri pop. v posojilnični pisarni pri Tišlarju v Št. Janžu v R.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in rač. pregledovalcev.
3. Pregled in odobritev računskega zaključka za leto 1936.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi vse člane

20

Odbor.

O p o m b a. Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa brez ozira na udeležbo. § 35. zadr. pravil.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

POSOJILNICE V HODIŠAH,

r. z. z. n. z.

ki se vrši dne 4. aprila 1937 ob 11. uri dopoldne v Domu sv. Jožefa v Hodišah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1936.
3. Sprememba pravil.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

21

Načelstvo.

Manjša lepa posestva v beljaški okolici pod jako ugodnimi pogoji na prodaj. Naslov v upravi lista.

Sadna drevesca prodaja od srede marca dalje drevesnica inž. agr. Marko Polzerja, Spodnje Vinare, p. St. Veit im Jauntale. 22